

Magni Debes, akupunktur:

Lekir fólk við nállum

Nýggir viðgerðarháttir eru farnir at fáa eitt fastari pláss okkara millum, og hesi seinastu árinu eru nógv fólk farin at leita sær alternativa hjálp fyri ymskar sjúkir. Ein av hesum viðgerðarháttunum er akupunktur, og Magni Debes er ein av teimum, her í Føroyum, sum kunnu bjóða ta viðgerðina. Vit á Sosialinum hava biðið Magna Debes siga okkum eitt sindur um hvat akupunkturviðgerð er fyri nakað, og hvussu tað virkar uppá mannakroppin

Kanst tú fyrst siga eitt sindur um hvar tað stavar frá?

Hesin viðgerðarháttur kann sporast í Kína uml. 5000 ár aftur í tíðina, so akupunktur kann ikki sigast at vera ein nýggjur viðgerðarháttur, sum so. Men her á okkara leiðum hava vit ikki kent til hann heilt so leingi. Tað var ikki fyrr enn eftir annan heimsbardaga, at hesin viðgerðarháttur varð kendur í vesturheiminum.

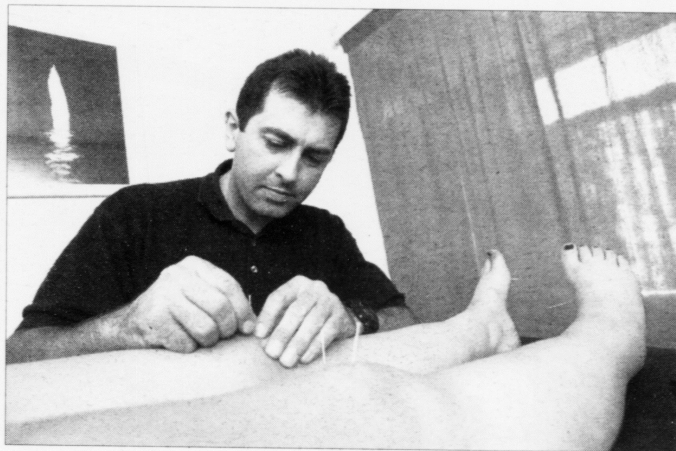
Reiðskapurin, sum varð brúktur fyri 5000 árum síðani, var beinsplintur og fingramassaga.

Í dag brúkar man eingangsnaðir, laserterapi, vacuumterapi, fingramassagu og moxa (tað er hitaviðgerð).

Hvussu virkar akupunktur?

Tá man viðgerð við akupunktur, styrkir og undirbyggir man evnini hjá kroppinum til at lekja seg sjálfan, og man loysir blokeringar. Soleiðis skapast ein javnvág í øllum kroppinum.

Kroppurin má sigggjast sum ein heild, tí tað sálárliga og tað kropsliga hanga óloysiliga saman sum ein heild. Til dømis kunnu sál-

arligir trupulleikar til síðst brota út í kroppsligum sjúkueykennum, og eisini óvugt.

Hvorji krøv eru til útbúgvingina?

Tað er soleiðis, at tá man skal prika nakrar nálir í ein persón, verur tað roknað sum eitt "operativt inngreið", og á okkara leiðum eru tað bara læknar, sum hava loyvi til tað. Men um man hevur lisið anatomi,

fysiologi og patologi á sama stóði sum sjúkrasystur, og er eksamineraður í hesum, lýkur man krøvini til at sleppa inn á ein akupunktur-skúla. Eftir at hava fingið eksamini har, kann man gera eina supervisiónsavtalu við ein lækna. Tá kann man arbeiða sum akupunktur, og tað er staðfest í Eystara Landsrætti.

Eg eri eisini limur í PA (Praktiserende Akupunktur).

tører). PA hevur yvir 200 limir, og limatalið veksur. Kravið fyri at vera limur har, er at man er eksamineraður í anatomi, fysiologi, patologi, akupunktur, er góðkendur av Dansk akupunktur Råd, hevur ansvars-trygging og eina supervisiónsavtalu við ein lækna.

Afturat hesum havi eg eisini útbúgvið meg til at geva eynavíðgerð og oyra-akupunktur.

Hvør heldur eygað við útbreiðsluni av alternativari viðgerð?

Av tí at bæði privatfólk og læknar vísa alterna-tivum viðgerðum størri og størri áhuga, hevur Sundhedsstyrelsen í Danmark sett eina nevnd til at fylgja útbreiðsluni av ymskum alternativum viðgerðarháttum, og nú mælir nevndin til at stovnsseta ein kunningar-miðdepil fyri alternativa viðgerð.

WHO (World Health Organisation) fylgja eisini við tí, sum hendir á økinum, og teir eru enn tá farnir so langt, hvat akupunktur viðvíkir, hava teir gjørt ein lista, har teir beinleiðis vísa á akupunktur til viðgerð av pinu, gikt, migrenu, ov høgum blóðtrysti, tað tey kalla "frossen skulder", trupulleikum við sansaorganum (so sum eygum og oyrum), trupulleikum við blóðrenslinum og ryggtrupulleikum.

Er nokur doku-mentation fyri at tað virkar?

Fyri at dokumentera virkning av einari viðgerð, sum t.d. akupunktur, skulu gerast nógvir royndir, og tær skulu gerast av fleiri Akupunkturum, helst eisini í fleiri londum.

Gransking er altíð kostnaðarmikil, og har mugu

læknarnir traðka til. Tað eru bara teir, sum fáa pening frá tí almenna til gransking, og eg veit at nakrir læknar í Danmark eru í ferð við at granska í viðgerð av krabbameini, millum annað við Akupunktur, so enn eru tað bara okkara sjúklingar, sum kunnu prógva, at tað virkar!

Eru nokur hjáðrin av viðgerðini?

Nei, tað vil siga at tú kanst fáa eitt lítið blátt merki av nálini. Men viðhvørt kanst tú versna í eina løtu, fyri síðani at batna.

Onkur eru uppmillum, sum ikki merkir nakran bata, men tað vísir seg, at at tað eru 80-90% sum merkja bata, ella vera frísk, av viðgerðini.

Tað ljóðar, at tað riggar at fáa nálir fyri at minka um hugin til at roykja, hvussu við tí?

Já, tað eru fleiri sum hava lagt tubbakið frá sær. Hjá summum virkar viðgerðin betur enn hjá øðrum, men tað er neyðugt eisini at hava viljan til at leggja av. Nálimar fáa hugin at roykja til at minka, og summi siga hugurin til sigarettirnar fer heilt burtur eftir at hava fingið nálimar ísettar. Men tað eru eisini tey, sum ikki merkja nakran serligan mun.

Eg fekk sjónina aftur!

31 ára gamla Óluva Jøkladal úr Fuglafirði hevur alt sítt lív verið sjónveik. Hon var næstan blind, men nú hevur hon fingið sjónina aftur, eftir at hava fingið akupunkturviðgerðir frá Magna Debes

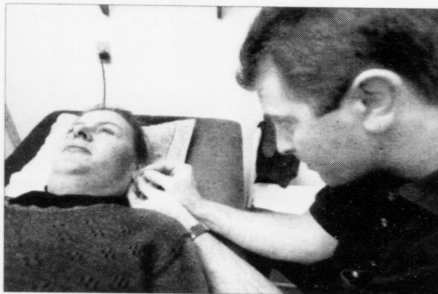
Óluva hevur eina eynasjúku, sum kallast Retinis Pigmentosa. Hon sigur, at tað eru eini 25 føroyingar, sum hava tí somu sjúkuna, men nokur eru flutt niður til Danmarkar, tí har eru nógv betri møguleikar fyri tey. Spurd um hvussu hon merkir sjúkuna, sigur hon, at hon sær illa, og at tað er líkasam at svartir blettir koma fyri tí, hon hyggur eftir. Serliga ringt er tað, um hon er troyst í eygunum, ella um tey eru reyð. Óluva sigur, at hon hevur fingið at vita frá eynaslækanum, at tað eini er at gera við hesa sjúkuna. Sjúkan versnar við árumum, og tað er eingin læknaviðgerð móti sjúkuni, so viti hon hevur fingið at vita.

"Míni foreldur blivu greið vvir at eg er sjónveik, tá eg var 5 ára gomul. Síðani tá eru eyguni versnaði stútt. Eg kláraði meg, tá eg

gekk í skúla, og eg havi tikið 10. flokk. Aftaná gekk eg á háskúlanum, og tað gekk væl. Eg fór sjálf út á Toftir við bussinum tíðliga hvønn morgun, og sigldi til Havnar við bátinum. Tað kláraði eg eisini væl, og tað var eitt upplivsið fyri meg. Men eftir eg gavst at ganga í skúla, eru eyguni versnaði stútt og javnt, men hesi seinastu 5 árinu eri eg versnað nógv".

Óluva sigur, at tað er ógilega keðiligt at vera sjónveik, og at tað darvar illa í dagligdegnum. Tildømis kann hon ikki sjálf fara til Havnar at fáa viðgerðirnar, so mammann koyrir hana suður tær ferðir um vikuna.

"Áðrenn eg byrjaði at fáa viðgerðir hjá Magna, var eg næstan blind. Eg mátti hava heilt nógv ljós til alt, sum eg gjørdi, og kortini kundi

eg ikki sigggja nakað serligt".

Hon sigur, at hon byrjaði at ganga til viðgerðirnar fyri einum 3 mánaðum síðani, og at hon metir, at hon hevur verið har einar 15 ferðir higartil. Tað var ein steður í viðgerðunum eina tíð, men tá versnaði hon aftur beinavegin. Nú hevur hon fingið viðgerðir aftur í tær vikur, og tað hjálpti beinaveg.

Fyri at greiða eitt sindur frá hvussu Óluva merkir mun á sjónini, sigur hon, at tá hon hyggur eftir onkrum, sær hon líkasam ígjøgnum eina smala strálu. Eftir viðgerðirnar merkir hon, at "strálan" víkast, og at hon soleiðis sær eitt størri petti av tí, hon hyggur eftir.

Hon sigur eisini, at hon hevur fingið akupunkturviðgerðir einaferð fyrr.

Hetta var fyri einum ári síðani, tá hon var niðri í Danmark. Hon merkti tann sama munin tá, men tá hon kom aftur til Føroyar, var ikki møguleiki at halda tað viðlíka. Tí fór sjónin aftur av lagi við tíðini.

Eftir at Magni nú hevur verið og lært seg at geva hesar viðgerðirnar, hevur hon aftur fingið munandi hjálp, men hesuferð ber tað til at halda tað viðlíka!

"Eg merkti mun beinanvegin. Eftir at hava fingið nakrar fáar viðgerðir var ein munur, sum eg ikki rættiliga kann greiða frá. Tað er ikki so lætt at siga akkurat hvat er blivið betri, men eg kundi sleit ikki lesa áðrenn eg byrjaði. Bókstavirnar "vatnaðust út", og blivu bara til okkurt óskiljandi, sum fleyt saman. Tað var heilt ógjørligt at lesa í einum blaði, men nú kann eg lesa ein part av tí, sum stendur í avísini. Ikki alla greinina, men yvirskriftirnar klári eg væl at lesa, og eitt sindur afturat eisini, og tað er ein stórir munur fyri meg. Men eg kann kortini ikki lesa teir

smáu bókstavirnar, - enn, í hvussu er!" - sigur hon glað.

"Vit kunnu eisini taka eitt annað dømi, um munin frá áðrenn eg byrjaði at ganga til akupunktur, og nú.

Magni hevur tær talvir við nokrum bókstavum á. Teir størstu bókstavirnar eru 5 cm til hæddar, og teir minstu eru 0,5 cm. Tá eg fór har fyrst ferð kundi eg bara sigggja tí ovastu rekkjuna í einum avstandi uppá uml. 2,5 metur. Nú kann eg sigggja øll seks røðina á tí einu talvuni, og fyra røð av tí næstu, við sama avstandi.

Teir eru 1,3 cm. høgir, so munurin er stórir! Tá eg siggi øll, ella næstan øll røðini, sigur Magni at vit fara at minka um viðgerðirnar. Men hann sigur, at tað er neyðugt at halda tað við líka í framtíðini, tí annars versna eyguni aftur. Í løtuni gangi eg tær ferðir um vikuna, men tá vit hava fingið eitt so gott úrslit sum gjørligt, sigur Magni, at eg skal koma eina ella tær ferðir um mánað, fyri at halda tað viðlíka.